

Finansminister Jens Stoltenberg
postmottak@fin.dep.no

Vår dato:	11.02.2026
Deres dato:	[Deres dato]
Vår referanse:	Vår ref
Deres referanse:	Deres ref

Innspill til Statsbudsjettet 2027

I forbindelse med Regjeringens arbeid med statsbudsjettet for 2027, ønsker NHO Service og Handel å komme med innspill på vegne av handels- og tjenestenæringen.

NHO Service og Handel er landsforeningen med flest medlemsbedrifter i NHO. Vi representerer 7 280 medlemsbedrifter, som til sammen sysselsetter 150.000 arbeidstakere.

Våre medlemsbedrifter er til stede i alle deler av landet, hvor de bidrar aktivt i sine lokalmiljøer. De aller fleste er små- og mellomstore bedrifter. For mange, er de også en vei tilbake til arbeidslivet og de er ofte ungdommers første møte med arbeidslivet. Medlemmene våre er lokale, ofte lokalt eid – og de viste under pandemien at de utfører samfunnskritiske oppgaver.

Forenkling

Mange av våre medlemmer påføres stadig flere rapporteringskrav som stjeler tid og ressurser fra verdiskaping. Derfor er det helt nødvendig å forenkle, og kutte i, kravene bedriftene og bedriftsledere må etterleve. NHO gjennomførte en medlemsundersøkelse i oktober 2023, som viser at kun 0,3 prosent av medlemsbedriftene har opplevd at "den administrative byrden" for dem har blitt mindre de to siste årene. 30 prosent sier den er uendret mens 63 prosent sier den har økt. Det er helt avgjørende at regjeringen setter mer fart på forenklingsarbeidet for å lette hverdagen for bedriftene, og dermed øke verdiskapningen.

Vi vil peke på 3 tiltak for forenkling:

- Forenklings-krav inn i tildelingsbrevene til alle underliggende etater
- Deling av data mellom offentlige etater
- Koordinerte tilsyn

Forenklings-krav i tildelingsbrevene til alle underliggende etater

NHO Service og Handel foreslår at alle tildelingsbrev eller oppdragsbrev fra departementene til underliggende etater og virksomheter, inneholder en tydelig bestilling om forenkling. Dette bør gjøres etter modell fra Finansdepartementets tildelingsbrev til Finanstilsynet for 2025, hvor det heter:

"Forenklinger for foretakene

Finanstilsynet skal i 2025 ha et særlig fokus på å legge til rette for endringer i egen virksomhet og egne prosesser som kan innebære forenklinger for foretakene under tilsyn. I en situasjon der

Europas konkurransekraft har vist seg svekket overfor andre avanserte økonomier, er det viktig at norske myndigheter bidrar med å legge til rette for så effektiv drift som mulig i foretak under tilsyn, f.eks. gjennom forenklinger i rapporteringsprosesser, tilsyn mv. Finanstilsynet skal legge vekt på innspill fra bransjen om hvordan man sammen kan jobbe for å oppnå høyere effektivitet."

Dette er et forbilledlig grep. Målet bør være at alle offentlige virksomheter og etater aktivt tar hensyn til, og vurderer, hvordan de kan forenkle prosesser som påvirker næringslivet, både eksisterende og nye prosesser. Vi ber Finansdepartementet sørge for en slik standardisering i tildelingsbrevene for 2027.

Deling av data mellom offentlige etater

For mange bedrifter er rapportering av data til offentlige etater, tidkrevende. Det oppleves derfor ekstra frustrerende å rapportere inn samme data til ulike etater. Systemet må endres slik at bedriftene rapporterer data én gang, så deler offentlige etater dataene når det er behov for det.

Regjeringen bør igangsette et arbeid for å identifisere og fjerne hindre for datadeling mellom offentlige registre og aktører som samler inn data fra næringslivet.

Hensikten må være at:

- Bedrifter skal rapportere færre ganger til færrest mulig aktører.
- Offentlig sektor skal bli flinkere til å dele data internt.
- Rapportering av samme data fra bedrifter til flere offentlige aktører skal opphøre.

Dette vil redusere rapporteringsbyrden og frigjøre tid og ressurser i næringslivet. Spesielt gjør dette seg gjeldende for små- og mellomstore bedrifter overalt i landet, som ikke har mulighet til å ha egne administrative ressurser til å rapportere til offentlige etater. Mindre rapportering betyr mindre oppgaver til daglig leder, som da får frigjort tid til å utvikle bedriften videre og følge opp egne ansatte. Slik gir vi bedriftene mulighet til å styrke arbeidsplasser i lokalsamfunn i alle deler av landet.

Koordinerte tilsyn

Noe annet medlemmene våre etterlyser, er at offentlige etater koordinerer tilsyn bedre. Det er viktig å ha i mente at oppfølging av tilsyn er tidkrevende for ledere i bedriftene. Da er det frustrerende å oppleve at en ny etat kommer på tilsyn kort tid etter at man nettopp har ferdigstilt oppfølgingen av tilsynet fra en annen etat. Dette, eller tilsvarende dokumentasjonskrav fra samme etat unødvendig hyppig, forstyrrer driften unødigg.

Vi ber dere derfor arbeide for at offentlige tilsyn samordnes bedre, slik at bedrifter, særlig SMB-er, ikke får besøk av flere tilsynsmyndigheter til ulike tider. Koordinerte tilsyn vil medføre at:

- bedrifter bruker mindre tid på byråkrati,
- offentlige etater bruker ressursene bedre, og

- seriøse aktører får mer forutsigbare rammevilkår.

Koordinering av tilsyn kan også gjøres ved deling av data mellom tilsynsmyndigheter.

Forenkling er ikke bare en administrativ forbedring, det er en forutsetning for konkurransekraft, innovasjon og verdiskaping.

Brukthandel og reparasjon

Norge er i verdenstoppen i høyt materielt fotavtrykk per innbygger. Skal vi få fart på sirkulærøkonomien, må vi stimulere til mer ombruk og gjenbruk av varer. Derfor må det lønne seg for forbrukerne å velge brukt eller å reparere. Klima- og miljødepartementet har hatt på høring rapporten "Ikke rett fram" med anbefalingene fra ekspertgruppen om sirkulærøkonomi. Regjeringen må raskt følge opp arbeidet og komme med tiltak som støtter oppunder mer brukthandel og reparasjoner.

NHO Service og Handel mener at dagens innretning på merverdiavgiftssatsene ikke stimulerer til dette. Derfor mener vi at merverdiavgiften på brukthandel og reparasjoner må fjernes. Da vil det bli attraktivt for flere forbrukere å velge å handle brukt fremfor nytt, samtidig som det også blir mer attraktivt for handelsnæringen å utvikle nye forretningsmodeller som å tilby reparasjon av varer.

Fjerne tekstiltollen

NHO Service og Handel peker på at dagens tollregelverk gir urimelige konkurransevilkår. Et tydelig eksempel på dette er tekstiltollen. I dag er det ikke toll på plagg som norske forbrukere bestiller fra utenlandske nettbutikker og - plattformer, så lenge plagget koster under 3000 kroner. Norske butikker, både fysiske og nettbutikker, må betale toll på alle tekstiler fra første krone. Dette medfører en markant konkurranseulempe for norske handelsaktører. NHO Service og Handel mener at denne urimelige konkurransevidningen må opphøre og at tekstiltollen må fjernes for å sikre at norske butikker og utenlandske nettbutikker har like konkurransevilkår. VOEC har bidratt sterkt til at konkurranseulempen har blitt ytterligere forsterket for norske virksomheter, da alle virksomheter som registrerer seg her slipper tekstiltoll for varer under 3000 kroner. Dette er så lønnsomt at det også har bidratt til at virksomheter tidligere etablert i Norge har valgt å legge ned den norske virksomheten.

Alternativet til å fjerne tekstiltollen bør være å sørge for at alle må betale tekstiltoll. I praksis betyr det å fjerne 3000-kroners fritaksgrensen i VOEC-ordningen. På den måten sørger man for å jevne ut konkurranseforskjellen mellom norske og utenlandske aktører.

Styrke kampen mot arbeidslivskriminalitet

Norsk arbeidsliv skal være preget av seriositet, og det er viktig å fortsette å styrke kampen mot arbeidslivskriminalitet. God samordning og informasjonsdeling på tvers av etater er avgjørende for å forebygge og avdekke arbeidslivskriminalitet. NHO Service og Handel mener at muligheten til å sammenstille og dele data mellom etatene i a-krimssamarbeidet må styrkes, slik etatene også etterspør i Felles årsrapport fra etatenes innsats mot arbeidslivskriminalitet 2024.

Vi må gjøre det vanskeligere å drive useriøst, ikke øke byråkratiet for de seriøse. Gode systemer for digital informasjonsdeling er avgjørende her. Gode, digitale system kan sikre at det blir enklere for en virksomhet å synliggjøre egen seriøsitet, samt at det blir enklere for private og offentlige innkjøpere å vite at de handler hos seriøse leverandører.

Rammebetingelsene for norsk privat eierskap

NHO Service og Handel mener det er avgjørende at rammebetingelsene for norsk privat eierskap styrkes. Viktige elementer i dette er å holde det totale skatte- og avgiftstrykket for bedriftene nede, samt å unngå særnorske skatter og avgifter. Norske bedrifter etterlyser større forutsigbarhet i rammevilkårene. Vi mener at det fremover må fokuseres mer på verdiskaping og produktivitet – og da må skattesystemet innrettes for dette.

Kompetanse

NHO Service og Handel organiserer stadig flere virksomheter innen handel, både dagligvare og faghandel. Vi støtter Handel og Kontors innspill om å styrke Bransjeprogram kompetanse ved å øke midlene som overføres, slik at antall program kan bestå eller økes.

Vi håper dere finner disse innspillene interessante, og vi utdyper dem gjerne i et møte med dere.

Vennlig hilsen
Vegard Einan (sign.)
Administrerende direktør